

סדרון של מצוות

קבוצת המצוות ממצוה כ' ועד מצוה ל"ח כוללת את המצוות המיוחדות לבית הבחירה, כליו ועובדיו.

מצוה ראשונה היא בנין בית הבחירה (כ) הכוללת בתוכה גם את עשיית הכלים. לאחריה שתי מצוות הנוגעות לבית הבחירה, הלא הם מורא מקדש (כא) ושמירת המקדש שהיא מצוות כבוד המקדש (כב). אלו שתי מצוות הקשורות ליחס של מורא וכבוד הבאים ביחד בכמה מצוות, כגון אהבת ה' ומוראו וכבוד אב ואם ומוראם. מתוך שמירת המקדש באה מצוות עבודת הלויים (כג) שמהם היו שומרים, ולאחריה מצוות קידוש ידים ורגלים (כד) השייכת אל הכנת הכהנים לעבודה. לאחר מכן באה קבוצת המצוות השייכת לעבודת המקדש וכליו. המצוות מסודרות לפי הכלים. הרמב"ם מתחיל במצוות הטבת נרות המנורה (כה). מספר כ"ה שייך במיוחד לנרות המתגלים בנר חנוכה בכ"ה בכסלו). במקום להמשיך ברצף את המצוות השייכות לכלי המקדש מפסיק הוא במצוות ברכת כהנים שהיא מצוה כו. נראה ברור שכוונת הרמב"ם לקבוע בדווקא את ברכת הכהנים למצוה כ"ו, שכן שם הוי"ה הוא בגימטריא כ"ו¹, ושייך הוא במיוחד לברכת כהנים כדברי חז"ל (סוטה ל"ח ע"א):

"כה תברכו" - בשם המפורש.

הרמב"ם במורה נבוכים מציין את הקשר המיוחד שבין השם המפורש ובין ברכת כהנים, וזו לשונו (ח"א פס"א):

השם שאותיותיו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לא יודע לו גזרה ידועה ולא ישתתף בו
זולתו, ואין ספק שזוה השם העצום אשר לא ידובר בו כמו שידעת אלא
במקדש, וכהני השם המקודשים לבד בברכת כהנים וכהן גדול ביום הצום...

וכן (שם פס"ב):

צונו בברכת כהנים, ובה שם ה' ככתבו אשר הוא שם המפורש...

לאחר מכן ממשיך הרמב"ם את המצוות השייכות לכלי המקדש במצוות לחם הפנים (כז) השייכת לשלחן, ולאחריה קטרת (כח) השייכת למזבח הפנימי ואש תמיד (כט) השייכת למזבח החיצון. מתוך אש תמיד באה מצוות תרומת הדשן (ל) השייכת אף היא למזבח החיצון ולאש המשאירה את הדשן בעקבותיה.

¹ גימטריא הוא רמז שהרמב"ם השתמש בו, עי' במנין המצוות לנשים בסוף מנין מצוות עשה: "הנה כבר התבאר לך כי מאלו הששים מצוות ההכרחיות יש מהן שש וארבעים מצוות שהנשים חייבות בהן גם כן, וארבע עשרה מצוות מהן שאין הנשים חייבות בהן. ויהיה הסימן באלו הששים מצוות ההכרחיות 'ששים המה מלכות'. ויהיה הסימן בנפול הארבע עשרה מהן מן הנשים 'אזלת יד'. או יהיה הסימן בחיוב השש וארבעים מצוות לנשים גם את בדם ברייתך' כלומר שמספר 'בדם' הוא חובה עליהן והם הברית המחויב לנשים בהכרח. וזה מה שראינו לרמוז אותו במספר מצוות עשה". גם המספר י"ד שהרבה להשתמש בו, שרומז לשם אחיו דוד שהוא בגימטריא י"ד. הקשר בין המצוה לבין מקומה במנין המצוות מתבטא גם במצוות השבועה שהיא המצוה השביעית, עי' לעיל בח"א במצוה זו (מהדר"ב עמ' קל"א).

המצוה המסיימת חלק זה היא שילוח טמאים מן המקדש (לא) המבטאת קדושת בית הבחירה.²

מכאן ועד סוף קבוצה זו באות המצוות השייכות לכהנים. התחלת חלק זה במצות "וקדשתו" (לב) לכבד זרע אהרן משום שלקחם הקב"ה לעבודתו, ולאחריה לבישת בגדי כהונה (לג), "בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם" (סנהדרין פ"ג ע"ב), ולאחריה מצות נשיאת הארון על ידי הכהנים (לד). בכוונה תחילה לא כלל הרמב"ם מצוה זו בין המצוות השייכות לכלי המקדש, שכן שיטתו היא שהארון אינו מכלי המקדש כמו שהתבאר בפנים³, ועל כן קבע מקום מצוה זו בחלק הכהנים.

בתוך מצוות הכהונה מנה הרמב"ם גם מצות שמן המשחה (לה) המוכן למשוח בו כל כהן גדול שיתמנה. כיון שבדיעבד גם בלא שמן המשחה מתרבה כהן גדול בבגדיו, על כן הביאה הרמב"ם אחר הבגדים והארון.

מתוך מינוי כהן גדול באה מצות משמרות הכהנים (לו) המתחלפים במקדש לעומת כהן גדול הקבוע.

סיום חלק זה בשתי מצוות נוספות המיוחדות לכהנים שאינן קשורות למקדש ועל כן הן בסוף החלק - מצות "לה יטמא" (לז) שהיא מקור גם למצות אבלות, ומצות בתולה לכהן גדול (לח) שבפועל אינה אלא לאו הבא מכלל עשה ועל כן היא חותמת חלק זה.

² לכאורה היה מקום לסדר מצוה זו אחר שמירת המקדש, שכן צריכים לשמרו מכניסת זרים וטמאים. אלא שהרמב"ם ראה קשר חזק יותר בין שתי המצוות השייכות במיוחד ללויים - שמירת המקדש ועבודת הלויים. על כן סידר מצוה זו בסוף החלק של מצוות המקדש וכליו.

³ מצוה כ', עמ' כט.